

A photograph of a modern building with a facade covered in dense green ivy. The building has several large glass windows and a glass-enclosed rooftop terrace. The sky is blue with scattered white clouds. In the foreground, there are green trees and a street lamp. A dark blue banner with white text is overlaid on the bottom of the image.

Stadspeiling Venlo 2021

Deelrapportage gezond en actief Venlo

Over de Stadspeiling 2021

Aanleiding

De gemeente Venlo onderzoekt sinds 1994 via de Stadspeiling hoe Venlonaren aankijken tegen actuele lokale vraagstukken. Vanaf 2015 wordt de Stadspeiling tweejaarlijks uitgevoerd. De vragenlijst van de Stadspeiling 2021 bestaat uit 16 thema's waarin verschillende onderwerpen uit de gemeentelijke programma's aan bod komen. I&O Research voerde het onderzoek uit in opdracht van de gemeente Venlo.

Methode

Het veldwerk voor de Stadspeiling Venlo 2021 is uitgevoerd door middel van een online en schriftelijke enquête onder Venlonaren (18-90 jaar), getrokken uit de Basisregistratie Personen (BRP). Per adres is maximaal één bewoner aangeschreven. Niet-zelfstandige woonadressen (zoals instellingen en tehuizen) zijn niet benaderd.

De steekproefomvang is zo gekozen dat er per wijk voldoende deelnemers zijn voor het doen van betrouwbare uitspraken op wijkniveau. Van de 21 wijken in Venlo zijn enkele wijken samengevoegd vanwege de kleine omvang. In totaal bleven er 18 wijken over. De geselecteerde inwoners ontvingen op 13 oktober 2021 een brief met een persoonlijke uitnodiging door de burgemeester voor deelname aan het onderzoek. Een schriftelijke vragenlijst zat bij de brief. Aan inwoners die niet reageerden op de uitnodigingsbrief is na twee weken een herinneringsbrief gestuurd. De vragenlijst kon worden ingevuld tot en met 28 november 2021. Onder de deelnemers werden 30 lokale cadeaubonnen van 15 euro en een iPad verloot.

Respons

In totaal hebben 2.641 van de 8.500 geselecteerde inwoners een geldige vragenlijst ingevuld. De respons is hiermee 31 procent. Van de deelnemers in 2021 heeft 47 procent de vragenlijst online ingevuld en 53 procent schriftelijk. Het percentage online deelname is weer iets toegenomen in vergelijking met de vorige editie in 2019.

Analyse

Op de uitkomsten van het onderzoek is een weging toegepast, waarbij er wordt gecorrigeerd voor verschillen in geslacht, leeftijd en wijk tussen de samenstelling van de netto-steekproef en de bevolking van Venlo. Het gewogen bestand is op deze kenmerken hierdoor gelijk aan de Venlose bevolking. Voor de vergelijking tussen wijken is per wijk een aparte weegfactor berekend.

Aspecten van leefstijl

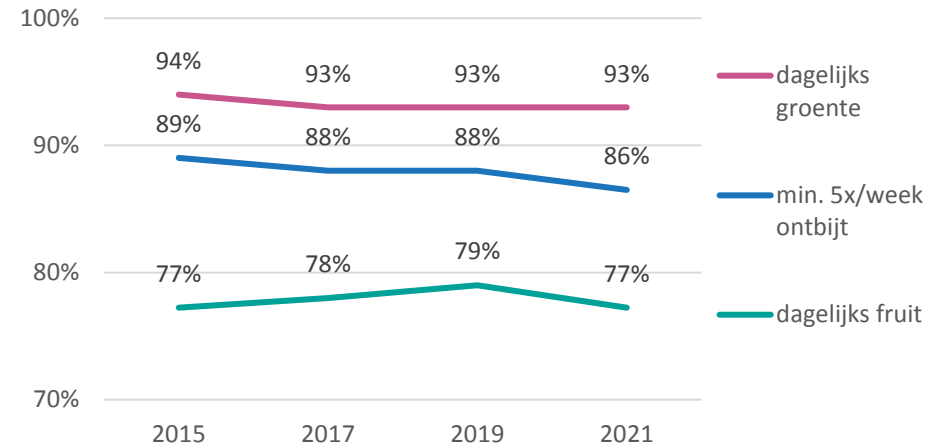

Jaar op jaar verandert er weinig in de eet-, drink- en rookgewoonten van inwoners. Er is in het algemeen een lichte daling in het dagelijks eten van fruit en het minimaal vijf keer per week ontbijten.

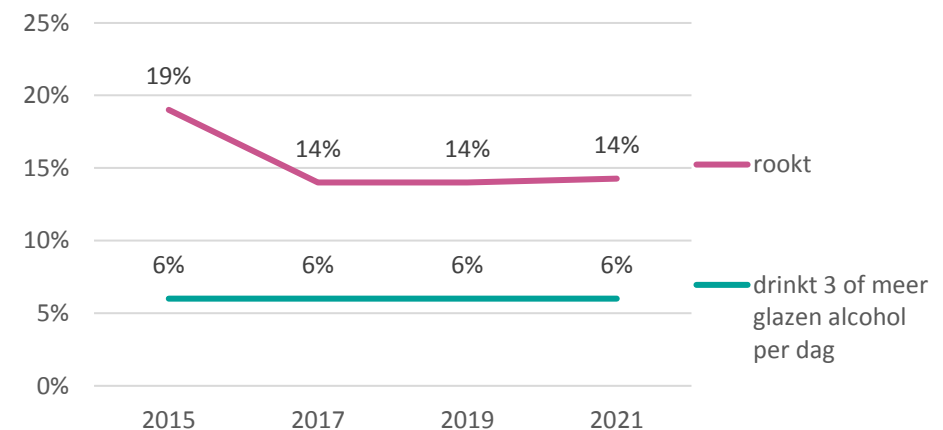
Er zijn wel verschillen naar leeftijd:

- Jongeren roken het meest: 21 procent van de 18-29 jarigen rookt, tegenover 11 procent van de 55-plussers.
- Daarbij eten de jongeren ook het minst vaak dagelijks fruit (65% doet dit).
- Wat betreft het drinken van 3 of meer glazen alcohol per dag zien we dat juist de 55-plussers dat het vaakst doen (9%).
- Ook naar opleidingsniveau zijn er verschillen: hoogopgeleiden roken het minst (8%) en eten vaker dan anderen dagelijks fruit (81%).

Figuur 1. Percentage inwoners dat dagelijks groente eet, dagelijks fruit eet en minimaal 5 keer per week ontbijt

Figuur 2. Percentage inwoners dat rookt en 3 of meer glazen alcohol per dag drinkt

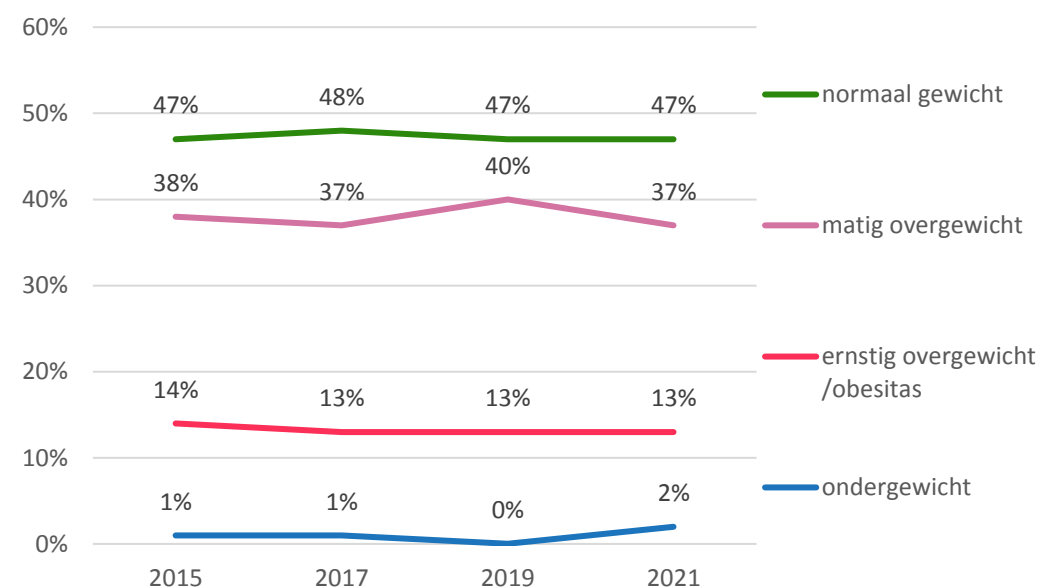

Helft volwassen Venlonaren heeft overgewicht

De helft (50%) van de volwassen Venlonaren heeft overgewicht. Dit aandeel is iets gedaald ten opzichte van 2019 (53%). In heel Nederland heeft 51 procent overgewicht.

- 55-plussers zijn het zwaarst: zes op de tien hebben overgewicht (58%).
- Jonge Venlonaren tussen 18 en 29 jaar hebben het minst vaak overgewicht (30%).
- Maar, onder hen is er wel het vaakst sprake van ondergewicht (7%). Dit kan ook een negatief effect kan hebben op de gezondheid.

Figuur 3. Normaal gewicht, overgewicht en ondergewicht (%), 2015-2021

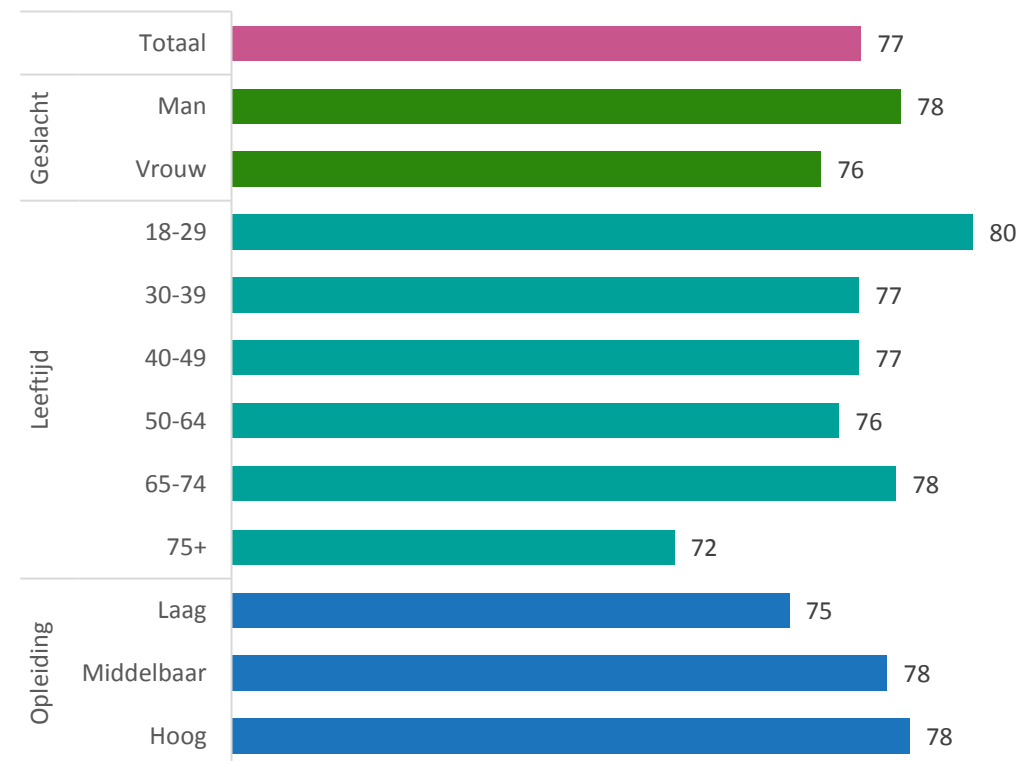

Waardering gezondheid

Op een schaal van 0 tot 100 waarderen de Venlonaren hun gezondheid (op de dag dat ze de vragenlijst invulden) gemiddeld met 77. In 2019 was het gemiddelde 80.

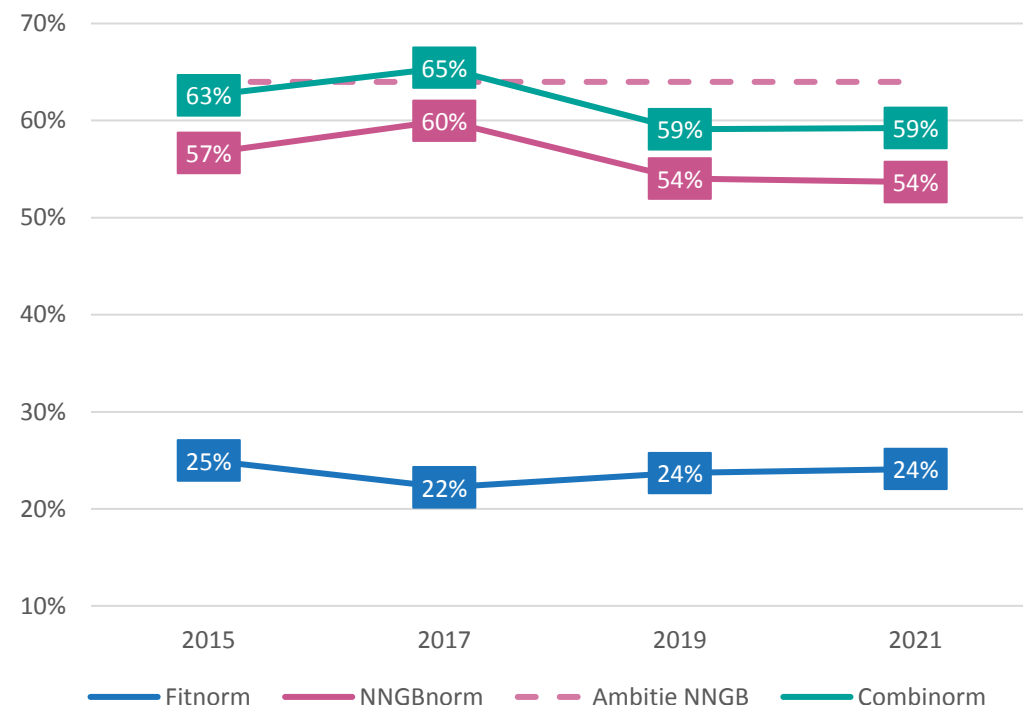
- Mannen waarderen hun gezondheid hoger dan vrouwen.
- Daarnaast is in de jongste leeftijdsgroep (18-29 jaar) de gezondheidsscore hoger dan in de andere leeftijdsgroepen. Vanaf het 75ste levensjaar neemt de waardering voor de gezondheid sterk af.
- Mensen met een lagere opleiding geven gemiddeld een lagere score voor de gezondheid dan de middelbaar en hoogopgeleiden.

Figuur 4. Waardering voor de gezondheid vandaag, naar demografie

Bewegen en fitheid

Figuur 5. Het aandeel inwoners dat voldoet aan de NNGB-norm, de fitnorm en de combinatienorm.

De gemeente Venlo wil graag weten hoe het is gesteld met de lichaamsbeweging van haar inwoners.

Ten opzichte van 2019 zijn er geen veranderingen in het percentage inwoners dat voldoet aan de NNGB-norm, de fitnorm en de combinatienorm. De doelstelling voor de NNGB-norm voor 2023 (64%) is nog niet gehaald.

- **Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB):** ten minste vijf dagen per week minimaal 30 minuten matig intensieve lichaamsbeweging, bijvoorbeeld in de vorm van wandelen, fietsen, tuinieren, sporten of beweging op het werk.
- De **fitnorm:** om een goede conditie van het hartvaatstelsel te bewerkstelligen is driemaal per week ten minste 20 minuten zwaar intensieve lichaamsbeweging (bijvoorbeeld in de vorm van sporten) nodig. De lichamelijke activiteiten dienen lang genoeg te duren om bezweet te raken.
- De **combinorm** is een combinatie van beide bovenstaande normen. Iemand voldoet aan de combinorm wanneer hij/zij aan ten minste één van beide normen voldoet.

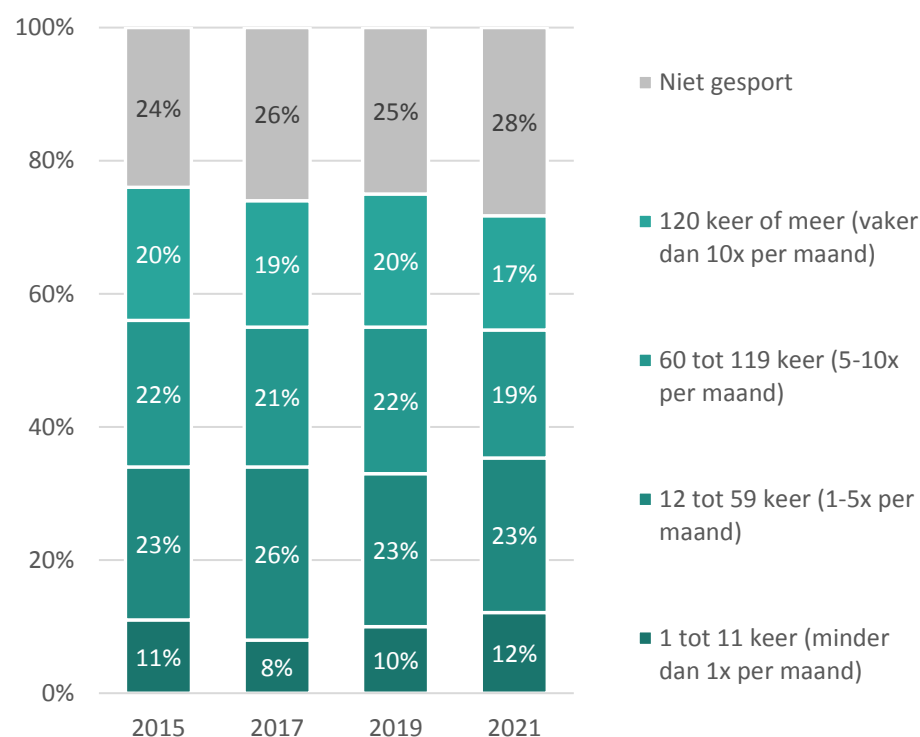
Jonge inwoners sporten het meest

In 2021 heeft 28 procent van de volwassen inwoners helemaal niet gesport, dat is iets hoger dan in 2019. Twintig procent van de niet-sporters geeft aan dat dit door corona veroorzaakt is.

- Er zijn grote verschillen in *sportfrequentie* tussen leeftijdsgroepen en opleidingsniveaus.
- Jongeren sporten het vaakst (88%), 55-plussers het minst vaak (41%).
- Hoogopgeleiden sporten ook frequenter (83%) dan middelbaar (74%) en laagopgeleiden (60%).

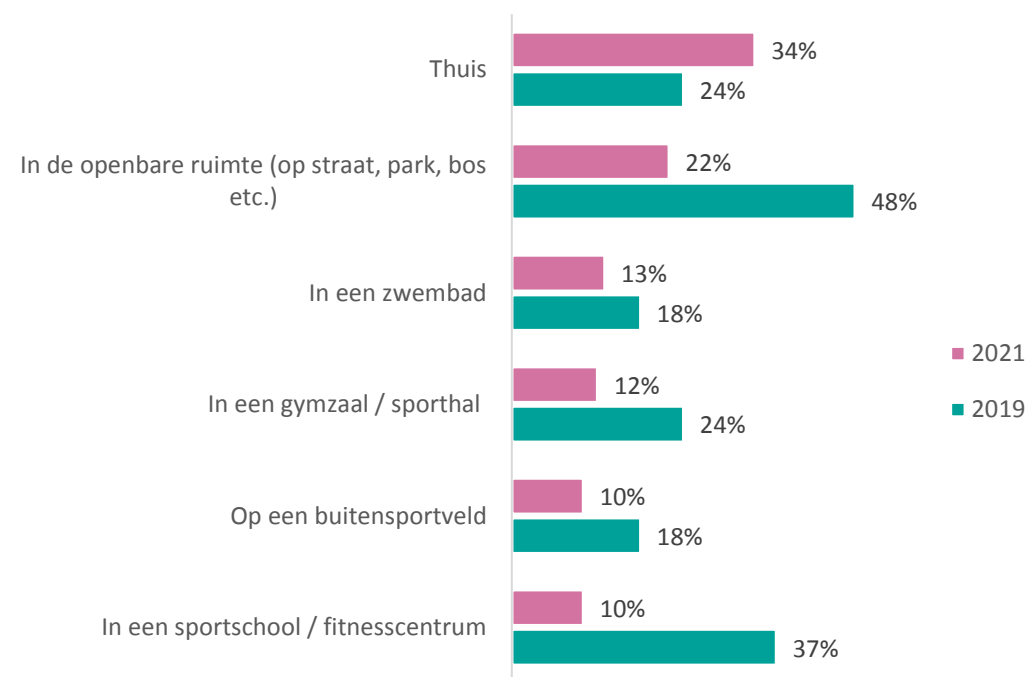
Gebrek aan interesse (41%) is de meest genoemde reden om niet te sporten. Andere redenen zijn lichamelijke belemmeringen (32%) en tijdgebrek (21%).

Figuur 6. Aantal keren gesport (afgelopen 12 maanden)

Duidelijk effect corona op sportlocaties

Figuur 8. Locaties waar inwoners in de afgelopen 12 maanden hebben gesport

De locatie van het beoefenen van een sport is, als gevolg van de coronacrisis, in 2021 beduidend anders dan in 2019. De verschuiving vond plaats naar thuis (34%).

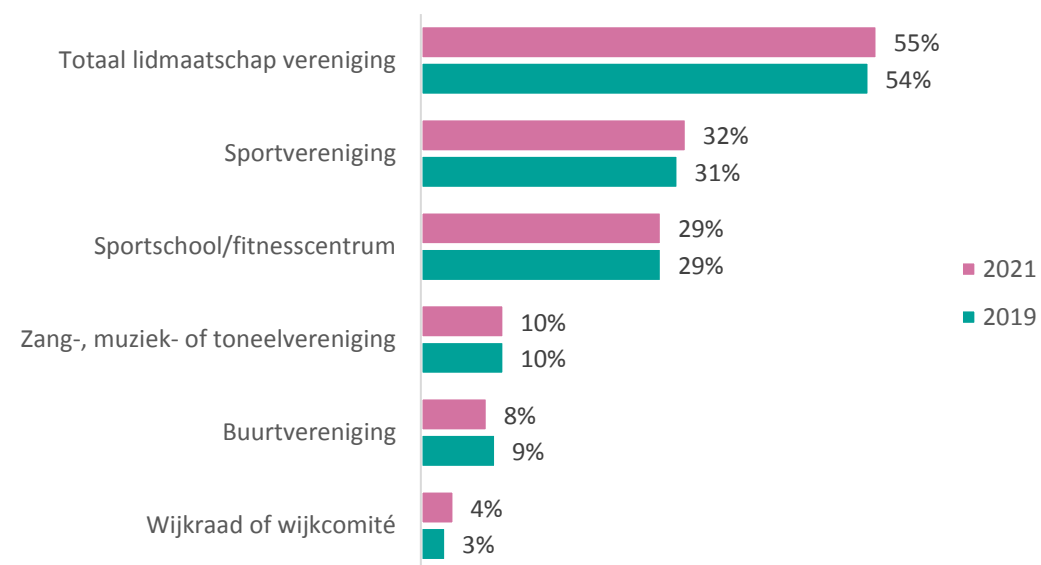
Sporters hebben daarentegen minder vaak gebruik gemaakt van voorzieningen (zwembad, sportschool, sporthal, buitensportveld).

Het is opvallend dat het aandeel dat in de openbare ruimte sportte daalde van 48 naar 22 procent.

Meerderheid is lid van vereniging

- De meerderheid van de Venlonaren (55%) is lid van minimaal één vereniging. Dit aandeel blijft redelijk stabiel over de jaren.
- Het lidmaatschap van een sportvereniging komt het vaakst voor. Drie op de tien inwoners zijn hier lid van.
- Het percentage inwoners dat lid is van een sportschool steeg in voorgaande jaren, maar bleef in 2021 op het niveau van 2019.

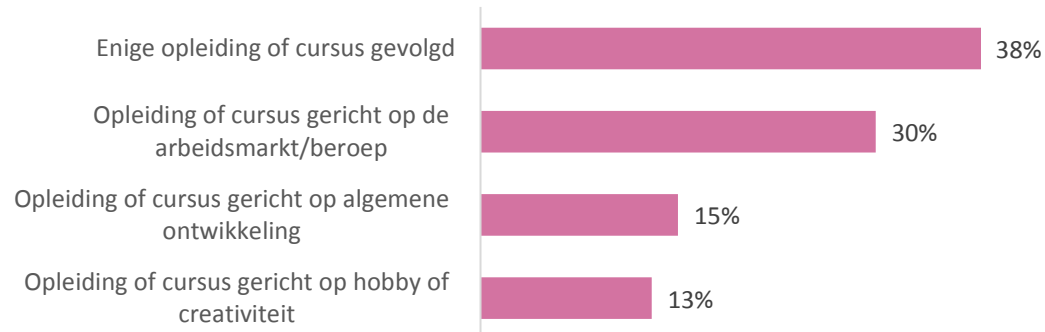
Figuur 9. Lidmaatschap van een vereniging

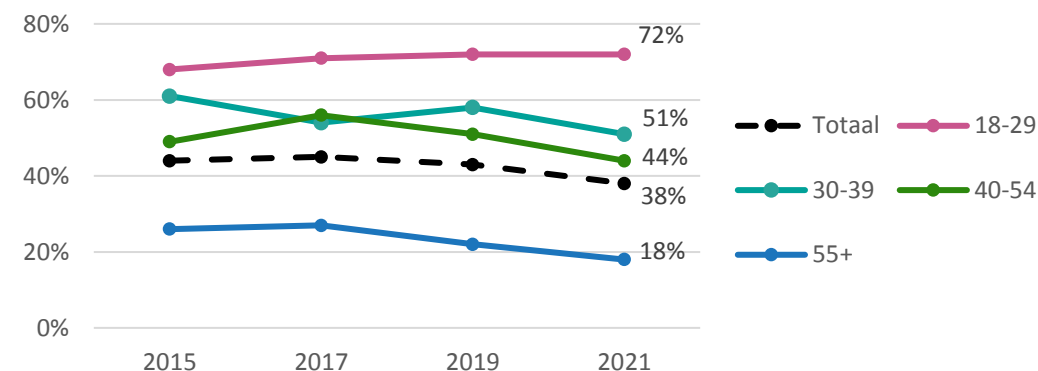
Daling cursusdeelname

Een op de drie inwoners heeft in de afgelopen twaalf maanden een opleiding of cursus gevolgd gericht op de arbeidsmarkt of het beroep. Het volgen van een cursus gericht op de algemene ontwikkeling (15%) en op hobby en creativiteit (13%) kwam minder vaak voor. Ten opzichte van 2019 (43%) is de cursusdeelname gedaald. Dit heeft mogelijk te maken met de coronamaatregelen, waardoor de cursusmogelijkheden op locatie werden beperkt.

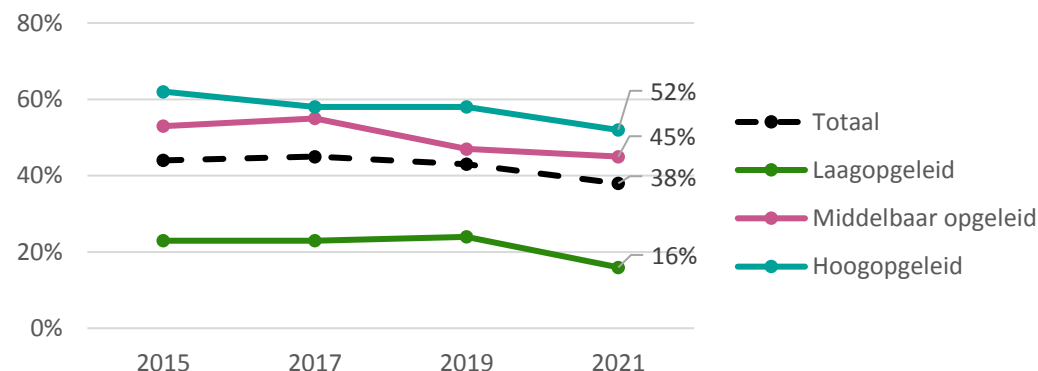
Figuur 10. Het aandeel inwoners dat het afgelopen jaar een cursus of opleiding heeft gevolgd voor hobby, algemene ontwikkeling of arbeidsmarkt.

Figuur 11. Het aandeel inwoners dat het afgelopen jaar een cursus of opleiding heeft gevolgd voor hobby, algemene ontwikkeling of arbeidsmarkt, naar leeftijd, per jaar

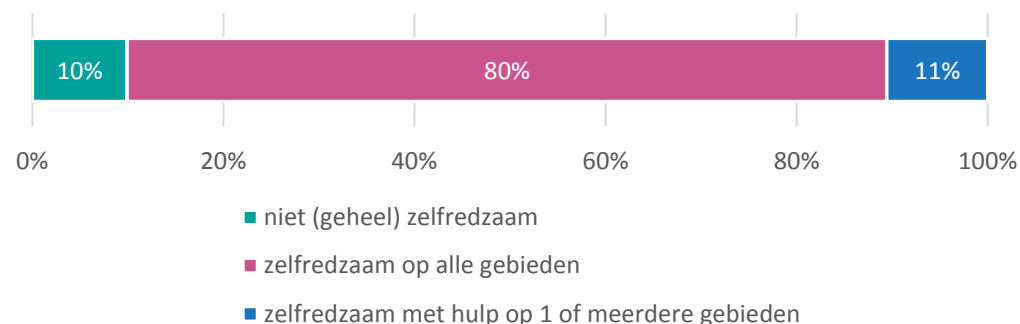
Figuur 12. Het aandeel inwoners dat het afgelopen jaar een cursus of opleiding heeft gevolgd voor hobby, algemene ontwikkeling of arbeidsmarkt, naar opleidingsniveau, per jaar

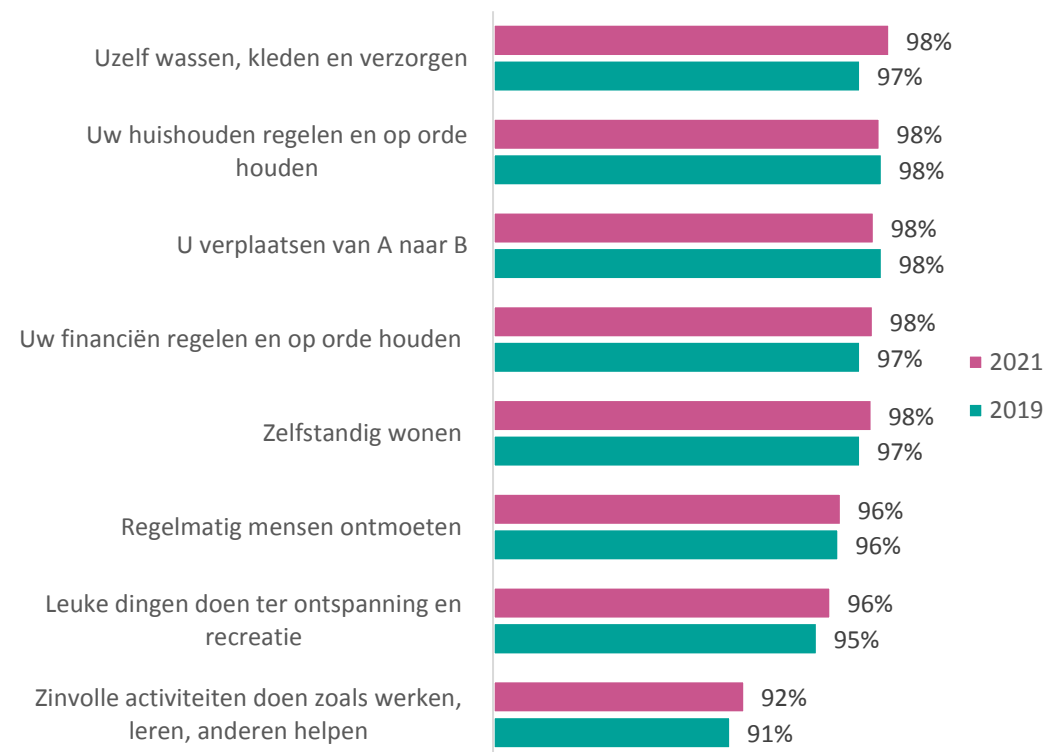
Negen op tien inwoners zelfredzaam (met hulp)

Zelfredzaamheid betekent: het lichamelijke, verstandelijke, geestelijke en financiële vermogen om zelf voorzieningen te treffen die maatschappelijke participatie mogelijk maken. Net als in de voorgaande jaren is het overgrote deel van de inwoners zelfredzaam (al dan niet met hulp).

Figuur 13. Zelfredzaamheid

Figuur 14. Zelfredzaamheid per thema (al dan niet met hulp)

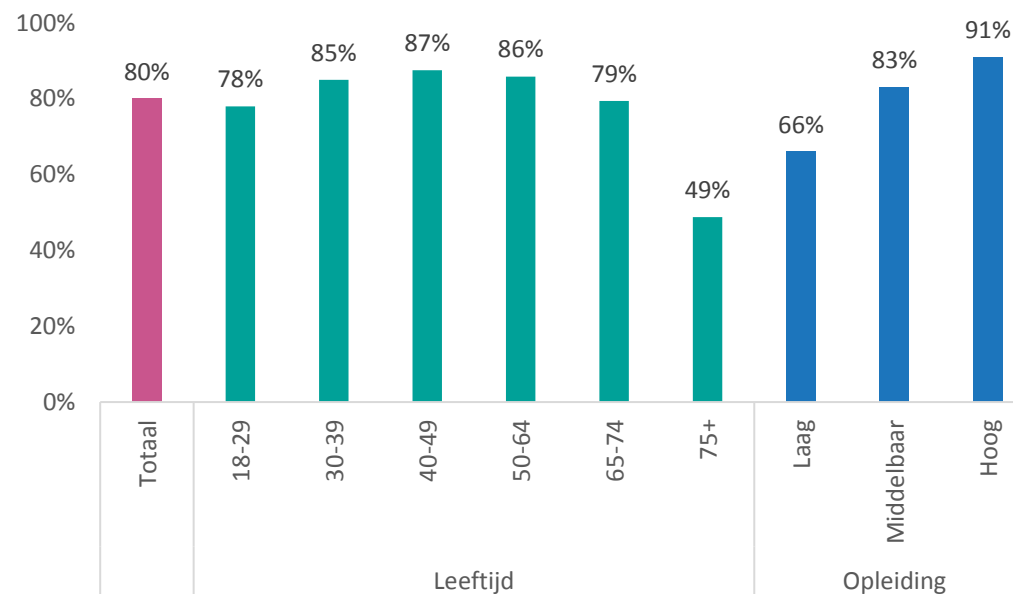

Laagopgeleiden en ouderen minst zelfredzaam

Over de jaren is er geen duidelijke toe- of afname te zien in de zelfredzaamheid van inwoners. Dit geldt voor mannen, vrouwen, de verschillende leeftijdsgroepen en de opleidingsniveaus. In 2021 zijn er tussen de verschillende demografische groepen wel verschillen te zien:

- Mannen zijn vaker zelfredzaam op alle gebieden dan vrouwen.
- Na het passeren van het 75ste levensjaar neemt de zelfredzaamheid sterk af.
- Ook geldt: hoe hoger het opleidingsniveau, hoe groter de zelfredzaamheid.

Figuur 15. Percentage inwoners dat geheel zelfredzaam is, naar demografische kenmerken

Mantelzorg met name verleend aan familie

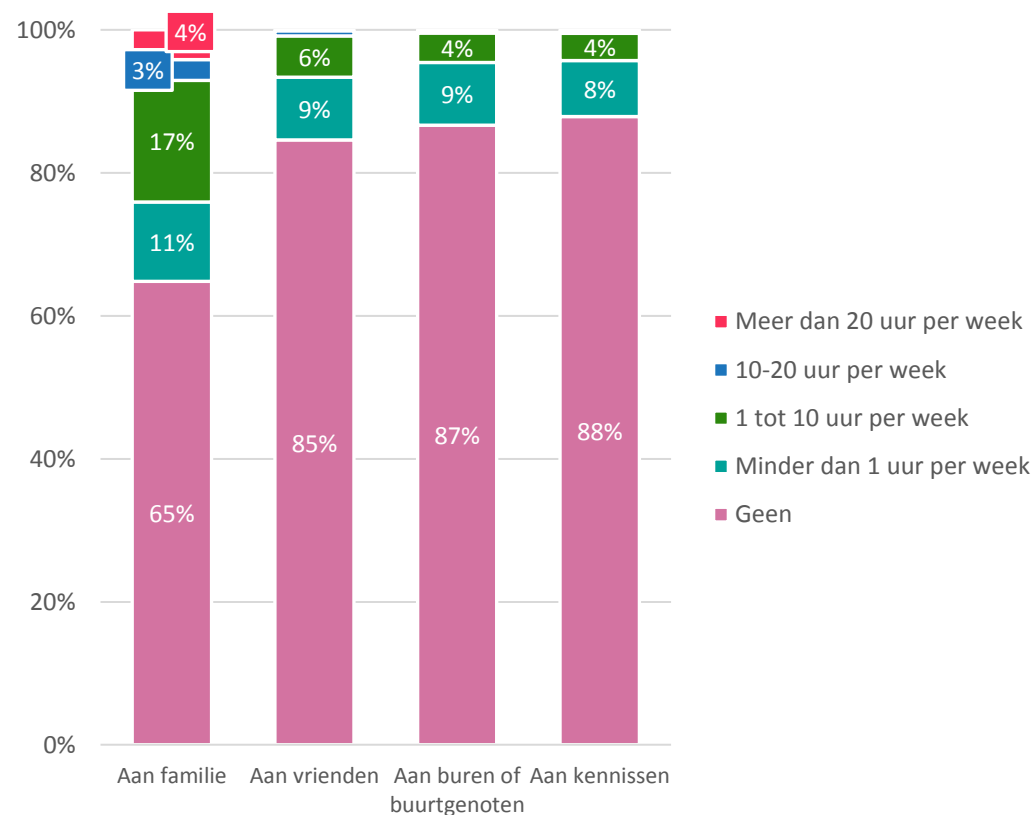
In totaal hebben vier op de tien (41%) inwoners in het afgelopen jaar mantelzorg verleend. In 2019 was dit nog 49 procent. Er lijkt sprake van een daling, maar er is wel een verandering in de vraagstelling doorgevoerd, wat het verschil enigszins kan verklaren.*

Mantelzorg wordt met name verleend aan familie, variërend van 1 tot meer dan 20 uur per week. De oudere inwoners van de gemeente Venlo zijn het vaakst mantelzorger.

Verleent mantelzorg
41%

** In voorgaande metingen was de vraagstelling anders, namelijk: Heeft u in het afgelopen jaar zorg verleend aan een hulpbehoevende naaste? In 2021 kon men ook aangeven hoe veel uur de mantelzorg werd verleend.*

Figuur 16. Hoeveel uur geeft u mantelzorg aan een hulpbehoevende naaste?*

Vaker professionele hulp ingeschakeld voor ondersteuning

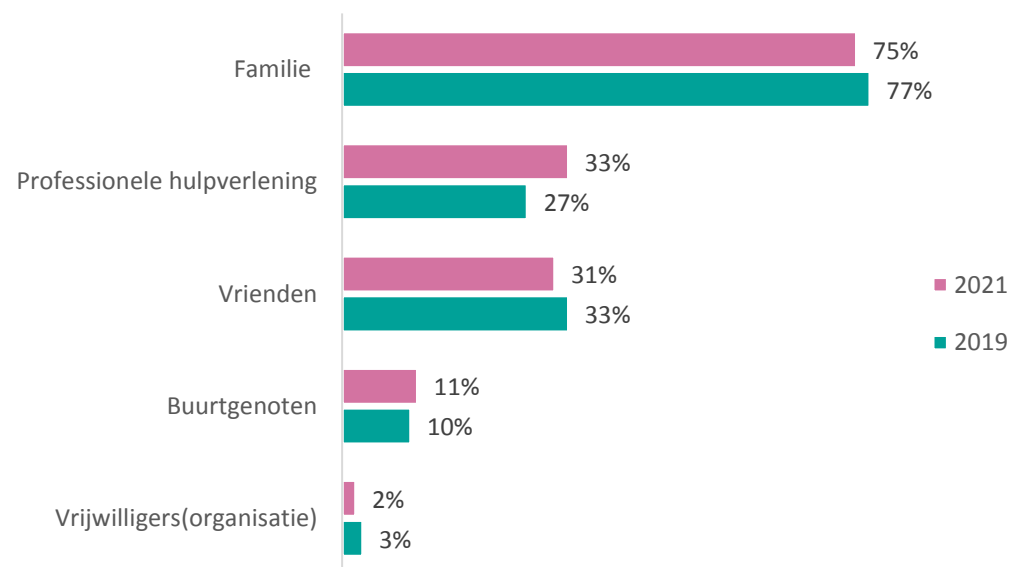

Familie blijft de grootste bron van hulp voor inwoners die ondersteuning nodig hebben. Ook vrienden nemen een belangrijk deel van de hulptaken voor hun rekening.

Het aandeel inwoners dat gebruik maakt van professionele hulpverlening neemt toe. Was dit nog 27 procent in 2019, nu is dit 33 procent. Buurtgenoten zijn doorgaans minder betrokken bij een hulpvraag, net als vrijwilligersorganisaties.

- Ouderen worden veel vaker geholpen door professionele hulpverlening.
- Jongeren vinden voornamelijk hulp bij familie en vrienden.
- Hoogopgeleiden leunen meer dan gemiddeld op familie en minder op professionele hulpverlening.

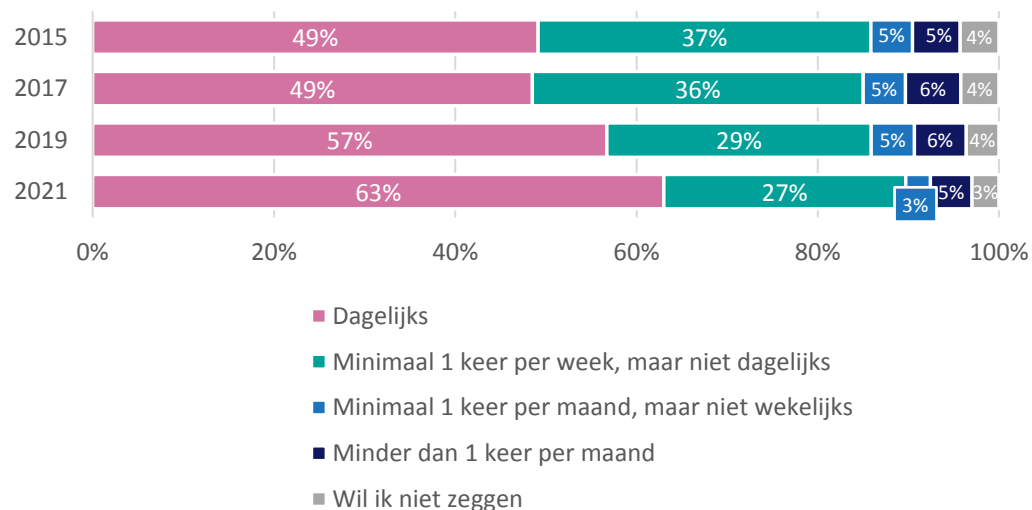
Figuur 17. Van wie men hulp ontvangt op het gebied van zelfstandig wonen of meedoen aan de samenleving (% van mensen dat hulp ontvangt, n=401)

Toename dagelijkse contacten

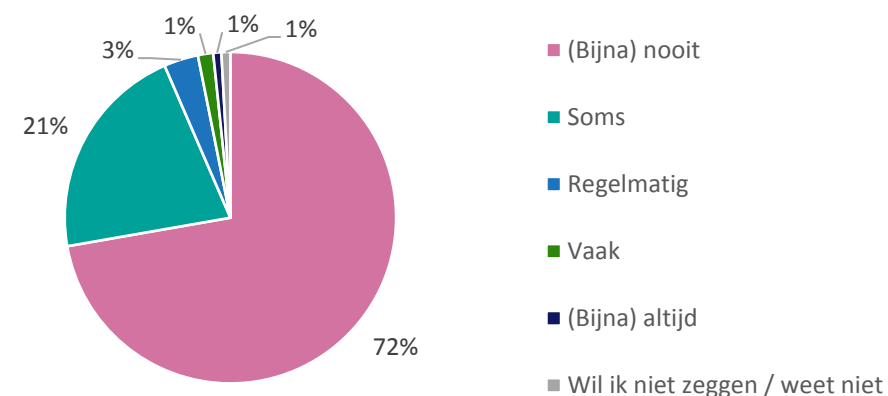
Ondanks de coronacrisis heeft men in 2021 vaker dagelijkse contacten gekregen. Dertigers hebben deze contacten het vaakst (72%), daarna neemt het af met de leeftijd tot 41 procent onder 75-plussers.

Figuur 18. Frequentie van contact met mensen die geen huisgenoten of buurtbewoners zijn

Veel Venlonaren voelen zich niet of nauwelijks eenzaam. Dit was ook in eerdere jaren al zo. Terwijl ouderen wat vaker *sociaal geïsoleerd leven*, zijn het juist de jongeren die zich het vaakst *eenzaam voelen* (5% vaak of altijd). Tussen de wijken van Venlo zijn er nauwelijks verschillen.

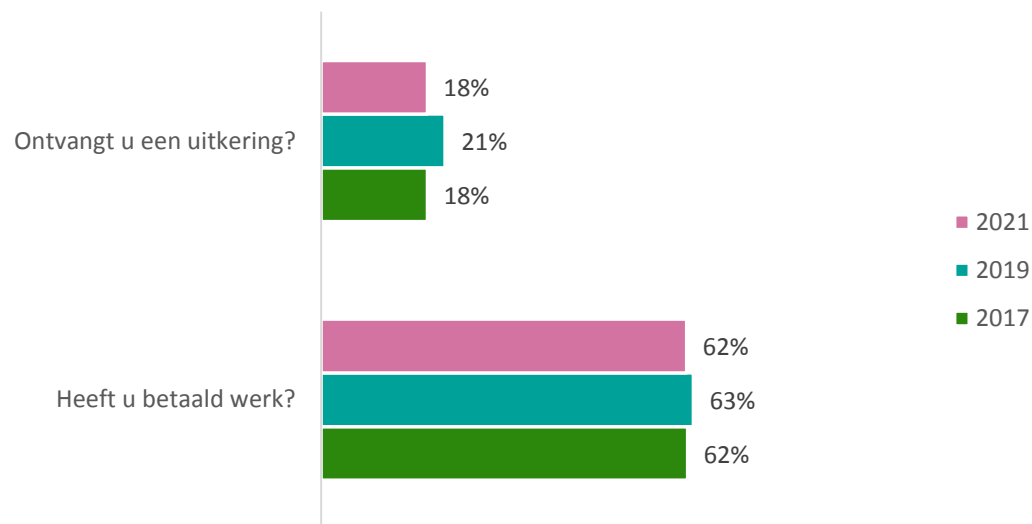
Figuur 19. Voelt u zich wel eens eenzaam?

Weinig verandering in aantal inwoners met uitkering

Figuur 20. Deelname aan de arbeidsmarkt

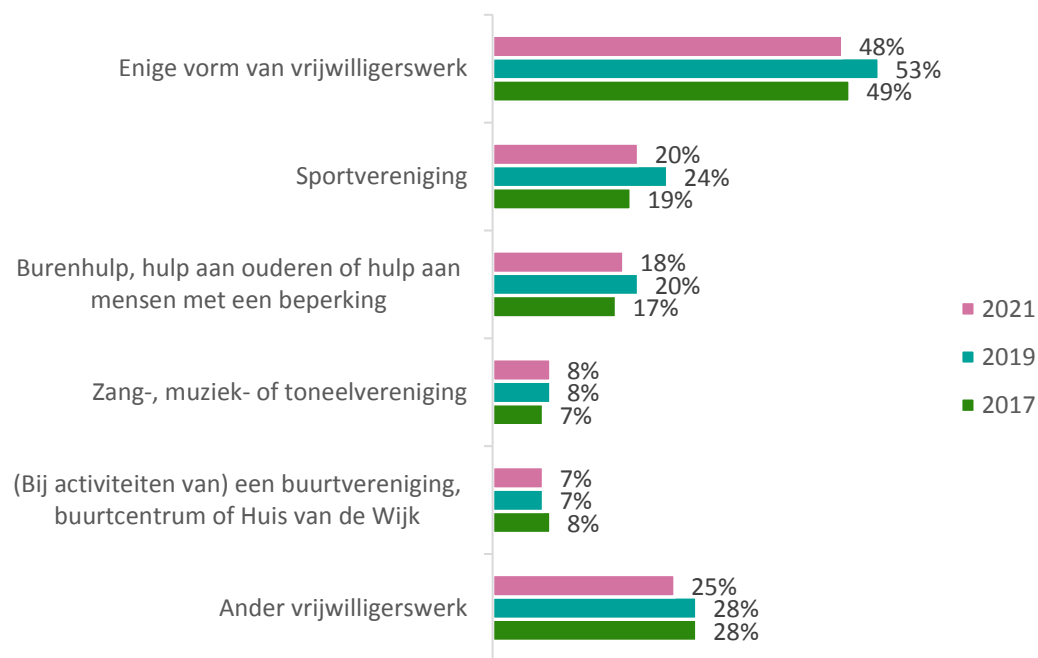

Het aandeel inwoners met een betaalde baan of een uitkering is de afgelopen jaren nauwelijks veranderd.

- Het zijn met name de 55-plussers die een uitkering ontvangen (36%), voornamelijk een AOW-uitkering. Onder de jongere inwoners is dit percentage maar 8 of 9 procent.
- Eén wijk valt op wat betreft betaald werk. In Blerick-Zuid heeft meer dan de helft van de inwoners dit niet (55%). In de andere wijken van Venlo ligt het percentage inwoners met betaald werk boven 50 procent.

Deelname aan vrijwilligerswerk terug op niveau 2017

Figuur 21. Heeft u het afgelopen jaar de volgende vormen van onbetaald vrijwilligerswerk gedaan?

In totaal heeft bijna de helft van de inwoners een vorm van vrijwilligerswerk gedaan in het afgelopen jaar. Na een stijging in 2019, is dit aandeel weer terug op het niveau van 2017.

- 40-plussers gaan het vaakst onbetaald aan de slag (51%) en jongere inwoners (18-29) het minst (38%). Daarnaast zien we dat meer dan de helft van de hoogopgeleide Venlonaren vrijwilligerswerk heeft uitgevoerd, ten opzichte van 44 procent van de andere opleidingsniveaus.
- De helft van de vrijwilligers is daar zo'n één tot tien uur per week mee bezig (53%). Bijna vier op de tien (37%) zijn weinig intensief bezig met vrijwilligerswerk, maximaal een uur per week. Het overige deel werkt meer dan tien uur per week als vrijwilliger.
- Een meerderheid van de Venlonaren wil zeker (27%) of misschien (31%) vrijwilligerswerk blijven doen.